

ניהול יישוב בעת משבר - צוות חירום/חוסן יישובי (צח"י)

מצב חירום יכול להיות תוצאה של אירוע בטחוני – מלחמה או פיגוע. וכן, תוצאה של אסון טבע, כגון רעידת אדמה, תאונה או תקלה המשפיעה על חלק מהציבור או על כולו. כדי לטפל באורח נכון ומושכל במצב כזה, דרושה היערכות מוקדמת שתיתן מענה מתאים לכל תחומי החיים החיוניים, להמשיך את מרקם החיים והרציפות התפקודית ביישוב ולשמור על חוסנם של היישוב והתושבים.

אחד הלקחים העיקריים ממלחמת לבנון השנייה היה הצורך לחזק את ההנהגה העצמית בכל יישוב בעת חירום.

על מנת לעמוד באתגר בעת חירום, יש צורך בהקמה של צוותים מתאימים שתפקידיהם, הרכבם ודרכי הפעלתם יוגדרו ויוכנו מראש. ביישובי קו העימות נרכש ניסיון רב בהפעלת צוותי חירום יישוביים (צח"י), על-פי המודל שנבנה שם, אנו מקימים צוותים כאלה בכל יישוב ויישוב.

אנו רואים חשיבות רבה שצוות החירום, יהיה מורכב מחברי הוועד וממתנדבים תושבי היישוב. כחברי ועד הנכם מכירים את התושבים ואת המאפיינים הייחודיים ליישובכם. הכרות זו יכולה לסייע בעת אירוע לטפל במקרה ברגישות וביעילות.

המועצה האזורית עמק חפר נערכת באופן יסודי להפעלת המודל הזה, מקצה לו משאבים מתאימים ומפעילה מערך הדרכה שיכין את הצוותים למילוי תפקידים בעת הצורך, תוך שיתוף פעולה מלא עם בעלי התפקידים המתאימים במועצה. ראוי לציין, שמודל צח"י מעמיק ומרחיב את מערך מל"ח (משק לשעת חירום) הקיים כיום, שומר על רציפות תפקודית וחוסן יישובי.

פעילות צח"י פועלת במחזוריות של שלוש שנים:

כל יישוב המקים צוות צח"י מקבל תיק עם חומר תיאורטי המסביר את מהות הקמת הצוות, הגדרות התפקיד, טבלאות לאיסוף נתונים ועוד. במהלך השלוש שנים שבהן הוקמו צוותי צח"י ברחבי המועצה, ציידה המועצה את הצוותים באפודים זוהרים, ערכה רפואית מלאה, ערכת חילוץ והצלה בסיוע היישובים.

מבנה והרכב צוות החירום היישובי - צוות החירום היישובי הינו צוות רב תחומי הפועל במס' תחומים ומחולק למס' צוותים:

צוות מטה

- בראשו עומד יו"ר צח"י אשר תפקידו לרכז את המידע המגיע מהמטה האזורי ולהפעיל באופן יעיל את כל חלקי צוות החירום. עליו לשלוט על המידע ועל הנעשה בקרב הצוותים השונים.
- ביצוע הערכות מצב, קבלת החלטות וניהול הטיפול באירוע.
- העברת הוראות לצוותים השונים והפעלתם.
- קשר עם גורמי חוץ (ראש המועצה, גורמים ממשלתיים וכו').

צוות רווחה

- טיפול בפרט ובמשפחה הנפגעים
- איתור וטיפול באוכלוסיות סיכון
- קשר עם בתי חולים ועם גורמי הרווחה במועצה
- הפעלת מערכות תמיכה קהילתיות

צוות חינוך

- אחריות לגבי כל הילדים (0-18) בישוב במהלך שעת חירום
- קשר עם כל מסגרות החינוך, בתיאום עם צוותי החינוך הבלתי פורמאלי ומחלקת החינוך במועצה
- קשר עם מסגרות הטיפול והחינוך הלא-פורמאליות, כולל גיוס מתנדבים ונוער
- תיאום בין מסגרות החינוך והקהילה

צוות לוגסטיקה

- אחריות לתשתיות, אספקת מים, חשמל וציוד מכני
- הסעות לכל הצוותים

צוות ביטחון

- קשר עם גורמי צבא וביטחון
- אבטחת איזור האירוע מפני פגיעה אפשרית נוספת
- אבטחת הצוותים בזמן עבודתם המקצועית בשטח הפתוח
- טיפול בפן הביטחוני באופן כזה שיאפשר לרשב"צ ולכיתת הכוננות לטפל באירוע עצמו.

צוות מידע ודוברות

- טיפול במידע וסיווג
- טיפול מבוקר ורגיש במידע הרפואי והטיפולי
- העברת מידע לציבור באופן שימנע שמועות ו/או פאניקה
- דוברות חוץ, ארגון ראיונות על פי הנחיות המטה

צוות רפואה

- טיפול בנפגעים ופינויים על פי הנחיות מוקד ומד"א
- העברת מידע רפואי לצוות המטה באופן מבוקר ומייד

דוגמאות למעורבות ופעילות צח"י באירועים בעמק חפר:

- ✓ ביישובים כפר ויתקין, בית חירות, חופית, עין החורש וכיתת כוננות מועצתית הוקמו צוותי חילוץ והצלה בחירום.
- ✓ ביישוב בת חפר – הוקמה יחידת כיבוי אש בשיתוף עם תחנת משנה יכון.
- ✓ תפקוד צח"י בהצפה בבת חפר – בתאריך 8.1.13 התרחשה הצפה ביישוב בת חפר. צוות הצח"י של היישוב הופעל מיידית וניהל את האירוע בשיתוף עם מזכירות היישוב וועד היישוב. הצוות בשיתוף עם כוחות ההצלה, המועצה ומתנדבים רבים פעלו ללא הפסקה להחזיר את שגרת החיים ליישוב במהירות האפשרית.
- ✓ שריפה בכפר ויתקין – שריפה שפרצה בחודש אוקטובר 2013, והתפשטה על 30 דונם ואיימה להתפשט לכיוון הבתים בבית חירות. צוות צח"י של כפר ויתקין, בית חירות וחופית יצא למקום ומנע את התפשטות השריפה למקום.

אנו מאמינים כי מה שמתרגלים בשגרה מסייע באופן טבעי לתפקוד מצוין בשעת חירום, לכן אנו מברכים ומקדמים כל יוזמה של יישוב לחזק את הקהילה שלו בשגרה בכדאי שיפעל ויתפקד בחירום.

בהיכנסך לתפקיד בעד מקומי - בדוק:

האם קיים צוות צח"י ביישובך, מיהם חברי הצוות? קיימו מפגש עם הצוות והתעדכנו על התהליך שעברו בנושא (הכשרות, הדרכות, הצטיידות).
במידת הצורך נקיים מפגש עם חברי הוועד וחברי צוות צח"י שבו ידון בהמשך ההערכות של יישובכם לחירום.

על בסיס הניסיון שהצטבר, אנו ממליצים כי:

- ✓ צוות הצח"י ייפגש אחת לשלושה חודשים ויוציא דף עם עדכון בנושאים שונים שקשורים להיערכות לחירום.
 - ✓ לערוך תרגיל אחת לתקופה בכדי לוודא ולרענן נהלים.
 - ✓ לוודא שכל חברי הצוות נמצאים תחת ביטוח במועצה טרם יציאתם לפעילות.
- באתר המועצה תחת נושא צח"י תוכלו לראות תמונות ומצגת בנושא וכן להתעדכן בפעילות שנעשתה בנושא.
במהלך השנה הקרובה יערכו מפגשים של צוותי הצח"י במבנה אשכול שלוחות המרכז הקהילתי. אנא בדוק לאיזה אשכול אתה משתייך ונשמח לראותך במפגש.

לכל שאלה/בקשה ניתן לפנות אל:

גלעד מעודה – רכז תחום צח"י 09-8981683 או במייל: giladm@hefer.org.il